

همان‌طور که تا به حال نتیجه‌ای نداشته است، پس از این هم جوابی نخواهد داشت.

حجت‌الاسلام حسین سبحانی‌نیا در مورد خروج سرمایه‌ها در سنوات اخیر تصریح کرد: در طول ۳۰ سالی که از انقلاب می‌گذرد، بسیاری از سرمایه‌داران، سرمایه‌های خود را به خارج از کشور انتقال داده‌اند و در سال‌های اخیر این انتقال بیشتر به کشورهایمانند امارات - که با بحران اقتصادی جهان مواجه و متضرر شده - صورت گرفته که البته بسیاری از آنان، در حال حاضر تصمیم دارند سرمایه‌های خود را به کشور بازگردانند. در این راستا متأسفانه مسأله فرار نخبگان و نیروی متخصص انسانی از کشور هم همواره وجود داشته که باید تلاش مضاعفی صورت گیرد و مجموعه‌ای از سازوکارها تدوین شود تا سرمایه‌هایی که برای

کشور مفید هستند در ایران باقی بمانند و زمینه ماندگاری آنان در غرب فراهم نشود. این وظیفه دستگاه‌های مسئول است و چه ایرانیان خارج از کشور و چه سازمان ملی نخبگان و دستگاه‌های مرتبط با این موضوع، همگی باید اقدامات مقتضی را برای رفع این مشکل انجام دهند.

سبحانی‌نیا همچنین در رابطه با حمایت از سرمایه‌گذاران بیان داشت: در این رابطه باید سازوکارهای قانونی برای حمایت از سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی فراهم شود و زمینه‌های مساعدی در داخل کشور تأمین شود تا احیاناً این نگرانی به وجود نیاید که برخی از سرمایه‌های ملی به کشورهای دیگر انتقال یابند. شخصاً امیدوارم هرچه سریع‌تر اقدامات مربوط به این حوزه صورت پذیرد تا بتوانیم به اهداف والای انقلاب دست یابیم. ■

طی سفری که به همراه دکتر لاریجانی، ریاست مجلس و تعدادی از نمایندگان به الجزایر داشتیم، در ملاقات با ریاست جمهوری، نخست وزیر، رییس مجلس عام و رییس مجلس سنای الجزایر، همه آنها نسبت به ایران نگران بودند، به طوری که اخبار بیگانگان و ماهواره‌ها در مسئولین آنجا اثرگذار بود و از ما می‌خواستند که مسایل کشور را سر و سامان دهیم و حتی می‌گفتند در کشوری که ولی فقیه در رأس است، اختلاف چه معنی دارد؟! شما باید اختلاف نظراتان را در نهایت با ایشان تطبیق کنید و فصل‌الخطاب در کشور شما رهبری است. می‌خواهم عرض کنم که حتی یک کشور بیگانه نسبت به ما احساس دغدغه داشت. به طور کلی، رفتار مسئولین کشورها نشان‌دهنده این است که هر قدر ما در داخل کشور متحد، منسجم و یک دل و یک صدا باشیم، در بیرون از کشور برای سخن و افکار ما ارزش قایل هستند و به عکس، اگر ارتباط ما به تفرقه تبدیل شود، بدیهی است که آنها در موافقت‌نامه‌ها و در مراداتشان آن طور که باید، نخواهند بود.

ابعاد اثرگذاری

"خانه آرزوها بر سراب، محال است"

مصاحبه اختصاصی «اقتصاد ایران» با مهندس محمدرضا خباز، سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی در رابطه با اثرات وقایع پس از انتخابات بر اقتصاد ایران

اقتصاد ایران: وضعیت تحریم‌ها علیه ایران به چه شکل شده است؟

معتقدم با یک سری تدبیرهای بهتر، می‌شد جلوی بعضی از این تحریم‌ها را گرفت. شروع یک اختلاف نظر، تحریم‌ها را برای کشور به دنبال دارد. ما اعتقادمان این است که دشمن حتی اگر یکی باشد زیاد است و دوست هزارتایش هم کم است.

کشوری در دنیا به نام اسرائیل وجود دارد که ما آن را نامشروع می‌دانیم و به هیچ ترتیب قصد سازش و ارتباط با آن کشور را نداشته و به دنبال آن هم نیستیم. ولی ارتباط با بقیه کشورهای دنیا قبح ذاتی ندارد. در واقع هر چقدر دیپلماسی ما قوی‌تر و سیاستمداران ما به کار کارشناسی و علمی واقف‌تر و با واقعیت‌های موجود دنیا آشنا‌تر باشند و این واقعیت‌ها را در تصمیماتشان لحاظ کنند، گرفتاری‌های ما از جمله تحریم‌ها به حداقل می‌رسد. این افتخار نیست که بگوییم شورای امنیت علیه ما ۴ مصوبه قایل شده است. افتخار این است که تلاش کنیم تا شورای امنیت - که معتقدیم اهداف استکباری دارد - فرصت‌ها را برای ما به تهدید تبدیل نکند. البته اگرچه این تصمیمات ظالمانه هستند و بر مبنای عدالت و واقعیت اتخاذ نمی‌شوند، ولی در عین حال یک فرصت بین‌المللی است که ما باید از این فرصت استفاده کنیم. هنر دیپلماسی کشور ما این است که تهدیدها را به فرصت تبدیل کند. الان هم هنوز راه برای کم کردن تحریم‌ها و یا سرعت دادن به آنها هموار است.

از لحاظ سیاست خارجی، حرکت‌های اخیر آثار منفی فراوانی به وجود آوردند. دلیل آن هم این است که کشورهای دنیا زمانی با ایران از دوستی و تعامل صحبت می‌کنند که احساس اطمینان کافی از وضعیت سیاسی، اجتماعی و اقتصادی داخل آن داشته باشند. کشورهای دیگر برای ارتباط و تعامل با ما دقت دارند که در داخل کشور چه اتفاقاتی می‌افتد. اگر اتفاقات حاکی از یک دلی و هماهنگی و همسانی باشد، گوش به تبلیغات بیگانگان و دشمنان نمی‌دهند، ولی زمانی که در داخل کشور ناهماهنگی مشاهده می‌کنند، تبلیغات مسموم دشمنان بر آنها اثر می‌گذارد و در تعاملشان با ایران، منش و روش خود را تغییر می‌دهند.

اقتصاد ایران: حوادث اخیر چه پیامدهایی بر حوزه‌های اقتصادی کشور بر جای گذاشت؟

اقتصاد همواره در مسیری رشد و تجلی پیدا می‌کند که در آن آرامش وجود داشته باشد. اقتصاد، ضد اغتشاش و ناآرامی است. مثل این است که ما قصد پیاده‌سازی یک پروژه ساختمانی را داشته باشیم. در مکانی فونداسیون را می‌ریزم که خاک و زمین آن سفت و محکم باشد و بعد، مراحل پی‌سازی پروژه خود را پیاده می‌کنیم. اقتصاد هم به همین صورت است. بنابراین در محیط‌های ناامن و در فضای لغزان، از اقتصاد پویا و قدرتمند خبری نیست.

ناآرامی‌های بعد از انتخابات، هم بر اقتصاد داخلی و هم بر روابط اقتصاد خارجی ما اثر منفی بر جای گذاشت و علاوه بر آن از نظر سیاسی هم آثار نامناسبی را برای کشور ما به ارمغان آورد. در این شرایط ما باید تلاش کنیم و نصایحی را که رهبر معظم انقلاب فرمودند و در آن، تمام افراد را به آرامش توصیه کردند، عملاً اجرا کنیم. در غیر این صورت، اقتصاد ما که یک اقتصاد جهان‌سومی است، نه تنها رشد نخواهد کرد که حتی ممکن است روند قهقرایی هم داشته باشد.

اقتصاد ایران: با توجه به این که در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، ارتباط با دیگر کشورها به خصوص کشورهای منطقه از اهمیت خاصی برخوردار است، مسایل اخیر در ارتباط‌های خارجی ما تا چه حد تأثیرگذار بوده است؟

موشکافی اتفاقات

مثبت در منفی

اقتصاد ایران: بعد از وقایع اخیر، کشور شاهد فرار سرمایه‌ها و همچنین فرار مغزها و استعدادها بود. چه تحلیلی از این مطلب دارید؟

در مجلس پنجم یک کنفرانس ۳ روزه برگزار کردیم که برای نوشتن قانون جلب و حمایت از سرمایه‌های خارجی فراخوانی هم صورت دادیم. همچنین به دنبال آن از صندوق بین‌المللی پول، بانک جهانی و چند حقوقدان بین‌المللی هم دعوت کردیم تا برای نوشتن این قانون به ما کمک فکری کنند. یکی از این حقوقدانان که از بانک جهانی آمده بود گفت: شما به فکر نوشتن این قانون نباشید، شما سرمایه‌های داخلی خود را حفظ کنید. اگر سرمایه داخلی حفظ شود، خود به خود سرمایه خارجی هم به سراغ شما خواهد آمد. با این تعبیر متوجه می‌شویم که سرمایه‌گذار خارجی خود را در آیین سرمایه‌گذار داخلی می‌بیند. وقتی احساس می‌کند سرمایه‌گذار داخلی ما کاملاً در آرامش است، وی نیز احساس امنیت کرده و به سهولت سرمایه خود را به کشور انتقال می‌دهد. در این راستا وقتی سرمایه‌گذار داخلی که از این مرز و بوم است و عشق به این سرزمین دارد از ایران مهاجرت می‌کند، بدیهی است که سرمایه‌گذار خارجی هم به این کشور نخواهد آمد. باید تلاش کنیم سرمایه‌گذاران داخلی در کشور مغتنم و محترم شمرده شوند که اگر اینگونه نباشد، پای سرمایه‌گذار خارجی هم به کشورمان باز نمی‌شود.

یقیناً ناامنی و ناآرامی‌هایی که بعد از انتخابات ریاست جمهوری در ایران شکل گرفت، بستر و زمینه‌ای شد برای فرار سرمایه‌ها که پایان گرفتن این حوادث موجب سرعت گرفتن بالندگی کشور در عرصه‌های مختلف خواهد شد.

اقتصاد ایران: دولت و مجلس چه تمهیداتی برای اطمینان سرمایه‌گذاران در نظر گرفته‌اند؟

شخصاً معتقدم سند چشم‌انداز ۲۰ ساله نسخه شفاف‌بخش ما در کشور است که در صورت اجرا به این اهداف خواهیم رسید، ولی افسوس از اجرا و اقدام واقعی آن. امسال سال آخر برنامه ۵ ساله چهارم است و بررسی‌ها نشانگر این مسأله می‌باشند که در اکثریت قریب به اتفاق مختصات اقتصادی از برنامه عقب هستیم و حتی در بعضی موارد انحراف به وجود آمده است. به نظر من تنها راه ممکن، چاره‌اندیشی برای رسیدن به اهداف سند چشم‌انداز است که باید باورها را در آن افزایش داد. امیدواریم در برنامه ۵ ساله پنجم، تمهیدات لازم در آن دیده شود تا سرمایه‌گذاری در کشور رونق پیدا کند و اقتصاد ما به پویایی، رشد و بالندگی دست یابد.

اقتصاد ایران: متشکریم. ■

مصاحبه ماهنامه «اقتصاد ایران» با مهندس سید سعید امامی، عضو هیأت مدیره انجمن مدیریت کیفیت ایران

اقتصاد ایران: وقایع پس از انتخابات چه تأییراتی را بر اقتصاد کشور بر جای نهاده یا می‌تواند در آینده بر جای بگذارد؟

به اعتقاد من دستیابی به یک ثبات همه‌جانبه که مسیر حرکتی ما را در ابعاد اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی تعریف کند، نیازمند یک شوک ناگهانی است تا حال و هوای یکنواخت موجود را با تغییر مواجه سازد. سالی که گذشت، نقش همان شوک را در جامعه ایران ایفا کرد که مدیریت صحیح آن موجب خروج کشور از رخوت موجود می‌شود. به عبارتی، مسایلی که پس از انتخابات برای کشور ما رخ دادند،

در بدنه اقتصاد کشور و نیاز به اتخاذ مدل‌های اقتصادی جدید، نظام اداری جدید و مسایلی از این قبیل که مبتنی بر فرهنگ ایرانی باشد، از موارد قابل ذکر در این راستا است. سؤال این است که چرا پس از گذشت سه دهه از انقلاب هنوز یک نظریه جامع در مورد ارتباط مردم و حکومت نداریم؟ تئوری‌های دانشگاهی ما هم بر گرفته از تئوری‌های غربی هستند. این موضوعات

مسیرها را برای پیدا کردن راهکارهای اصلاحی، کوتاه کردند. این امر از غفلت ما و اندیشمندان ما از ریشه‌ها و پتانسیل‌های بحران نشأت می‌گیرد و حال این شرایط به وجود آمد تا جلوی تکرار حوادث را بگیریم. به عبارت دیگر، اگر تاکنون معتقد بودیم مشکلات خود به خود حل می‌شوند، الان زمان آن است که ما خود به دنبال حل مشکلات باشیم. بنابراین از این به بعد، همه افراد در هر موقعیتی که هستند، با نگاهی موشکافانه‌تر به موضوعات می‌نگرند. به عنوان مثال، خود من در جایگاه مدیریت کیفیت که مباحث تکنیکی خود را دارم، به دنبال تعریف روش‌هایی برای ایجاد مدل و پیدا کردن راهکارهایی برای مدیریت این قبیل مسایل رفتم. اوایل انقلاب همه جوانان و مردم به دنبال آن بودند که چگونه می‌توان رشد کرد و در مسیر شکوفایی کشور پیش رفت؟ این روحیه در سال‌های اخیر کم رنگ شده است. وقوع حوادثی نظیر مسایل پس از انتخابات، از این بُعد که با آغاز دوباره تکاپوی عموم مردم برای حل بحران‌های اجتماعی همراه بود، نتیجه مثبتی داشت. در مباحث مربوط به مدیریت کیفیت هم که با هدف افزایش رقابت‌پذیری سازمانی و رشد اقتصاد پایه‌ریزی شده، می‌بینیم که بدون توجه به فرهنگ بازار ایرانی نمی‌توان با اتکای صرف به مدل‌های اروپایی شرایط مساعدی را فراهم کرد، لذا به پایه‌ریزی مدل‌های جدید و مبتنی بر فرهنگ ایرانی مبادرت کردیم که این امر در مورد مسایل

سبب شده که به فکر تدوین نظریات بومی برای حل بحران‌های موجود باشیم و این از نتایج مثبت حوادث اخیر است.

اقتصاد ایران: چرا هر اتفاقی در ایران می‌افتد، اول از همه به اقتصاد کشور ضربه وارد می‌کند؟

در بسیاری از کشورهای دنیا بحران‌های سیاسی بر اقتصاد اثر نمی‌گذارند. فروپاشی بلوک شرق یک نمونه این موضوع است. بدنه نظام ما به شکلی سیستماتیک جا نیفتاده است و افراد وظایف خود را درست نمی‌شناسند و یا به آن باور ندارند. این موضوع در اظهار نظرها هم دیده می‌شود و هر کس به خود اجازه می‌دهد در مسایلی دخالت کند که به او مربوط نبوده و یا در حیطه اطلاعات وی نیست. علاوه بر این، اقتصاد دغدغه مردم است و همه مسایل جامعه بر اقتصاد و تصمیمات اقتصادی افراد اثر می‌گذارند. لذا هر گونه اظهار نظر کارشناسی نشده در جامعه، به تغییرات عمده اقتصادی از بُعد تولید، سرمایه‌گذاری، مصرف و سایر موارد منجر خواهد شد. در نتیجه این مسایل، می‌بینیم که اقتصاد در جامعه ما به شدت آسیب‌پذیر است. لذا به اعتقاد من بهتر است افرادی راجع به مسایل اقتصادی در کشور اظهار نظر کنند که در حیطه مذکور صاحب‌نظر هستند. همچنین این افراد باید کارشناسانه به تحلیل مسایل بپردازند و با سخنان کارشناسی نشده خود جامعه